

Valtra Team

Valtra Valmet kundtidning • 1/1999

VALTRA VALMET

Valtra Valmet HiTech

Enkel manövrering och villkorslös säkerhet

PARTEK

Valtra Team

Valtra Valmet kundtidning

Chefredaktör

Knut Ree, Valtra Norge AS

Redaktion

Hannele Kinnunen, Valtra Inc.

Redaktörer

Gjermund Bjørn, Valtra Norge AS

Eric Andersson, Valtra Traktor AB

Michael Husfeldt, Valtra Danmark A/S

Hannu Niskanen, Valtra Inc.

Timo Mattila, Valtra Inc.

Ansvarig utgivare

Valtra Inc., Finland

Grafisk design

Viherjuuren Ilme Oy

Lay-out

Viherjuuren Ilme Oy

Tryck

Salpausselän Kirjapaino Oy 1999/5937

Omslagsfoto

Valtra arkiv

Förord

Valtra Team - ny kundtidning

Det är ett mycket stort nöje för mig att presentera Valtra Team, en ny Skandinavisk kundtidning som ges ut på tre språk; norska, danska och svenska. Det är planerat två eller tre utgåvor per år. Vi skall här ta upp aktuella ting som har anknytning till våra traktorer, i detta nummer en hel del om HiTech, vår nya traktorserie från 100 till 200 hästkrafter. Ibland kommer det också att bli reportage från andra delar av världen där man använder våra populära traktorer.

Det går bra för Valtra, produktionen av traktorer ökar kontinuerligt och i fjol sattes nytt produktionsrekord. Ökningstakten håller i sig även i år och aldrig tidigare har man producerat så mycket traktorer per dag som man gör just nu. Samma fina trend visar också den egna motorfabriken. De externa leveranserna av finska kraftpaket ökar, så även motorfabriken satte produktionsrekord under föregående år.

Marknadsandelarna har ökat mycket kraftigt i hela Norden och övriga Europa de senaste åren. Vår tolkning är den att kunderna är mycket nöjda med produkternas tekniska nivå och kvalitet samt med de människor som står bakom produkten och ger stöd när så behövs.

Det finansiella resultat är också så pass bra att man kan investera mycket i produktion, marknadsföring och produktutveckling av morgondagens traktorer.

Vi hoppas Ni får mycket nöje av Valtra Team

Ray West

VD

Valtra Traktor AB

PS. Vi tar gärna emot förslag från läsekretsen som kan göra kommande nummer av tidningen ännu intressantare och bättre. DS

Innehåll

Förord	2
Eskilstuna - industristad med gamla anor	4
Valtra Valmet HiTech – Enkel manövrering och villkorslös säkerhet	6
Valtra på Internet	9
Skåne, – jordbrukslänet med de bästa förutsättningarna	10
Valtra växer	14
Pojkarna Mäkinen i full fart	16
Föregångaren inom precisionsodling litar på den nordiska traktorn	18
Proffsigt Valtra service team	20
Framtidens produkter	22
28000 timmar med Valmet	24
Framtiden är en spännande utmaning	26
Finland - vårt ett besök	28
Boxer T 350	30
Byte av ventilationsfilter en mycket viktig åtgärd	31

Foto: Valtra arkiv

Valtra Valmet HiTech, **sidan 6**

Valtra på Internet, **sidan 9**

www.valtra.com

Tommi Mäkinen, **sidan 16**

Foto: Valtra arkiv

Eskilstuna – industristad med gamla anor

I skolans geografibok fick man läsa att Eskilstuna är en industristad. Dessutom med mycket gamla anor. Än i dag stämmer detta påståande, traditionen går vidare. För oss som sysslar med traktorer, må vara i tillverkarledet eller i användarnas stora skara, tänker man på Eskilstuna som staden med de gamla traktortraditionerna.

Eskilstuna hette från början bara Tuna. Under 1000-talets andra hälft försökte den helige Eskil kristna befolkningen i dessa trakter. Han hade ett tufft jobb att försöka frälsa de besvärliga sörmlänningarna, så vid en hednisk offerfest i Strängnäs led han martyrdöden och stenades till döds. Året var 1080. Legenden berättar att hans kropp därefter fördes tillbaka till Tuna. Men, "Då de kommo till den plats, som nu heter Eskilstuna, förmörkades himmelen av ett så tätt töcken att de ej kunde komma längre, och så tung blev hans kropp att de ej förmådde rubba honom." I den natten uppenbarades för den man, som kastat första stenen på Eskil, att på denna plats skulle en kyrka uppföras till martyrens ära. Platsen fick namnet Eskilstuna och en kyrka blev uppförd. Ganska nära denna plats ligger idag en av Eskilstunas församlingskyrkor, den äldsta, som heter Fors kyrka.

Den andra församlingskyrkan i Eskilstuna heter Klosters kyrka och byggdes mellan 1925 och 1929. Klosters kyrka är en av få, ja

Foto: Arkivfoto Tidningen Folket

till och med en av två så vitt vi vet, som har dubbeltorn utan att vara domkyrka. Hela kyrkan består av 1.400.000 tegelstenar. Vartenda tegel är uppburet och lagt för hand, bruket är uppburet i hinkar med hjälp av ok. Ett hårt hantverk som tog tid, tre och ett halvt år från grund till tornkula.

Sme'stan Eskilstuna

Eskilstunas läge vid Eskilstunaån, mellan Hjälmaren och Mälaren, var idealiskt under den begynnande industrialiseringen. Här fanns kraft att tillgå, kraft i form av vattenfall. Hjälmarens yta ligger cirka 21 meter över Mälarens och i centrala Eskilstuna finns de största fallen. Härifrån drevs stånghammarna med vars hjälp man formade järnet som brutits i den närbelägna Bergslagen.

Redan på 1650-talet flyttade holländaren Reinhold Rademacher sin smides- och manufakturverksamhet till Eskilstuna. Ett minne från den tiden finns fortfarande kvar. Det är ett kulturresevat med de så kallade

(ovan)

Bolinder Munktells gamla huvudkontor i centrala Eskilstuna. Idag är det gamla kontoret hotell och dessutom finns i angränsande byggnad ett fint museum med massor av fina traktorer och maskiner som tillverkats under epokerna "Munktells" och "Bolinder Munktell".

(ovan till höger)

Rademachersmedjorna är idag ett intressant turistmål. Sommartid finns här aktiviteter av olika slag, hemslöjd, kopparlageri, matservice m.m. Smedjorna ligger i direkt anslutning till Eskilstunas stadscentrum.

(till höger)

Klosters kyrka med sina dubbla torn erbjuder en fascinerande utsikt över Eskilstuna stad.

(längst till höger)

Valtra Traktor AB:s fina lokaler i Eskilstuna. Här finns ändamålsenliga lokaler för bland annat utbildning och reservdelshållning.

Rademachersmedjorna, som årligen besöks av ett stort antal turister.

Under 1700-talets senare del stadsfäster regeringen Eskilstuna Fristad, vilket innebar att man lockade finsmeder med exklusiva förmåner till staden. Ett känt namn bland dessa var Sven Rinman. I dag har vi kvar namn som Fristadstorget och Rinmansskolan som minne av det som en gång varit.

Munktells -ett begrepp för styrka och kvalitet

År 1832 anlägger så Johan Theofron Munktel sin mekaniska verkstad som ett led i utvecklingen av Eskilstuna till stor industristad. Vi fick dock vänta till 1913 innan den första traktorn av fabrikat "Munktells" såg dagens ljus. Det blev en bjässe, med vikten 8,3 ton, bakhjulsdiameter 2,1 meter, men endast 30 - 40 hästkrafter. Motorn var en tvåcylindrig tändkulemotor med 14 liter cylindervolym och med ett bestämt varvtal på 550 varv/minut.

Motorerna till Munktells traktorer tillverkades av J & CG Bolinders Mekaniska Verkstads AB i Stockholm. Företaget låg från början på Kungsholmen i centrala Stockholm där man än i dag, som ett minne från seklets början, kan beskåda en plats som heter Bolindersplan.

Precis hundra år efter Munktells grundande, alltså 1932, blir en sammanslagning aktuell mellan Munktells och bröderna Bolinders. Hade det varit idag hade vi använt ordet fusion. Trettioalets dåliga tider, generationsskifte hos bröderna Bolinders, samma bankkontakter med mera, gjorde att företaget AB Bolinder Munktel, BM, i Eskilstuna var ett faktum.

Redan 1943 hade Volvo och BM inlett ett samarbete i och med att AB Volvo gav sig in i traktortillverkarnas bransch. Detta samarbete resulterade i att Volvo år 1950 övertog hela AB Bolinder Munktel och så småningom flyttade all traktortillverkning till Eskilstuna. Den minnesgode kommer nog ihåg att också namnet Volvo smög sig in på nya modeller som började tillverkas i Eskilstuna. De så berömda Boxern och Bustern hette BM Volvo 350 och 320. Den 1 mars 1973 bytte företaget Bolinder Munktel och produkterna BM Volvo samtidigt namn till Volvo BM.

Så småningom kom Valmet in i bilden. Redan 1979 skrevs ett avtal mellan Volvo BM och den finska traktortillverkaren Valmet om långtgående samarbete. Och redan i slutet av 1982 kunde vi se resultatet av samarbetsavtalet, den första Volvo BM Valmet-traktorn kom ut på marknaden.

Nordisk kvalitet

Valmet tog över traktortillverkningen och i mitten på 80-talet ändrades traktornamnet till enbart Valmet, och från årsskiftet 97/98 blev det Valtra Valmet. Namnet har ändrats men kvaliteten består, brukar vi säga. Namnet kommer säkert att ändras igen men huvudsaken är att vi har en traktortillverkning kvar inom de nordiska gränserna för att förse nordiska jord- och skogsbrukare med dragkraft för de specifika användningsområden som våra nordliga breddgrader kräver.

I Eskilstuna finns mycket traktorkunnande. Ett kunnande som man tillvaratagit och utnyttjar i Valtra Traktor AB, ett dotterbolag till den finska traktorfabriken. Valtra Traktor sköter Sverigemarknaden avseende marknadsföring, service och reservdelar.

Eskilstuna har flera mycket aktiva vänortsstäder. De nordiska vänorterna etablerades redan på 40-talet efter kriget. I Finland heter vänortsstaden Jyväskylä, eftersom både Eskilstuna och Jyväskylä på den tiden hade traktortillverkning. Idag tillverkas Valtra Valmet i en liten stad som heter Suolahti strax norr om Jyväskylä.

Den totala folkmängden i Eskilstuna kommun är 88.300 personer. Av dessa är drygt 3.000 finska medborgare som på många sätt bidragit till Eskilstunas rykte om sig att ha duktiga arbetare och skickligt yrkesfolk som i sin tur betytt kvalitet och styrka på tillverkade produkter.

Eric Andersson

Foto: Eric Andersson

Valtra Valmet HiTech

Enkel manövrering och villkorlös säkerhet

Valtra Valmet förenar komforten och de massiva kraftresurserna med enkelheten i en körväljare av "joy-stick"-modell. HiTech-traktorn är förarens individuella arbetsredskap, som kan anpassas efter det enskilda behovet. Den är komfortabel, effektiv, enkel att handha och säker.

Snabb och mjuk fram/back med integrerad parkeringsbroms

Valtra Valmet HiTech transmission inför en ny form av komfort i traktorkörning. Fram-back växeln har två separata, väl tilltagna körkopplingar. Det datorstyrda kontrollsystemet är en påtaglig förbättring i arbeten som kräver upprepade fram-back körning. Växlingen går snabbt och mjukt. För föraren återstår bara att ge order. Det utförs enkelt med fingertopparna.

Den integrerade parkeringsbromsen höjer säkerhetsnivån väsentligt. Med körväljaren i neutralläge (N) frikopplas transmissionen och med körväljaren i läge P aktiveras parkeringsbromsen. När motorn stängs av slås parkeringsbromsen automatiskt till oberoende av körväljarens läge.

Motorn kan startas endast med körväljaren i läge P (parkeringsbromsen tillslagen).

Förprogrammering ökar produktiviteten

Med Valtra Valmet HiTech kombineras de avancerade egenskaperna av en datorstyrd powershift/fram-back transmission med effektiviteten hos en tolvstegad mekanisk växellåda.

Vid upprepade körningar framåt-bakåt kan önskad hastighet framåt respektive bakåt förväljas med Delta Powershift. Denna egenskap kommer bäst till sin rätt vid exempelvis lastarkörning eller snöröjning. En annan förprogrammeringsmöjlighet är att

Foto: Valtra arkiv

välja automatväxling med Delta Powershift. Välj manuell eller automatisk växling efter vad som bäst passar det aktuella arbetsförhållandet.

Mjukväxling

De väldimensionerade och välkylda flerlamellkopplingarna i den dubbla körkopplingen för framåt-bakåt och Delta Powershift kontrolleras av proportionalventiler. Strömflödet till ventilerna styrs av datorn. Under varje växling får datorn information från transmissionens givare upp till hundra gånger. Växlingen sker snabbt och mjukt oberoende av hastighet och belastning.

HiTech fungerar klanderfritt oberoende av temperatur beroende på konstant information från givarna och korrekta beslut av datorn.

Alla HiTechmodeller är utrustade med HiShift II. Vid växling med den mångstegade huvudväxellådan används HiShift-knappen på respektive växelspåk utan att urkopplingspedalen behöver användas. Växlingen går lika mjukt och smidigt som med Delta Powershift. Urkopplingspedalen behöver endast användas vid snabba stopp, tillkoppling av redskap och annan smygkörning.

Displayen visar vald körriktning, Delta Powershift växelsteg i bruk för tillfället, körhastighet och yttre temperatur. Föraren har alltid situationen under kontroll. Eventuella felmeddelanden visas också på displayen.

HiTech garanterar också säker och mjuk kraftuttagsinkoppling. Datorn och den elhydrauliska proportionalventilen ser till att kraftuttaget alltid kopplar in med samma mjukhet, oberoende av belastningen. Axlar, drivknutar och redskap skonas och livslängden ökar.

■ **Timo Mattila**

Bilden beskriver händelseförloppet vid datorstyrd powershift och förprogrammerad fram/back.

1. ORDER

Föraren ger order för ändring av körriktningen.

2. ANNULLERING AV AKTUELL KÖRRIKTNING

Den aktuella körriktning bryts omedelbart.

3. KONTROLL

Läser information från sensorerna

Datorn samlar information om hastighet, temperatur, förbrukad tid från senaste växling o s v.

Väljer rätt växelsteg

Datorn analyserar informationen och utifrån detta väljs rätt växel. Situationerna kan variera betydligt och snabbt ändras. För att garantera rätt växling får datorn information från transmissionens givare upp till hundra gånger per sekund.

Startar i rätt läge

När traktorn är klar att köra. Föraren kan dock alltid häva momentet genom en lätt tryckning på HiShift-knappen, fram-back spaken eller trycka ned kopplingspedalen.

4. HANDLINGSKONTROLL

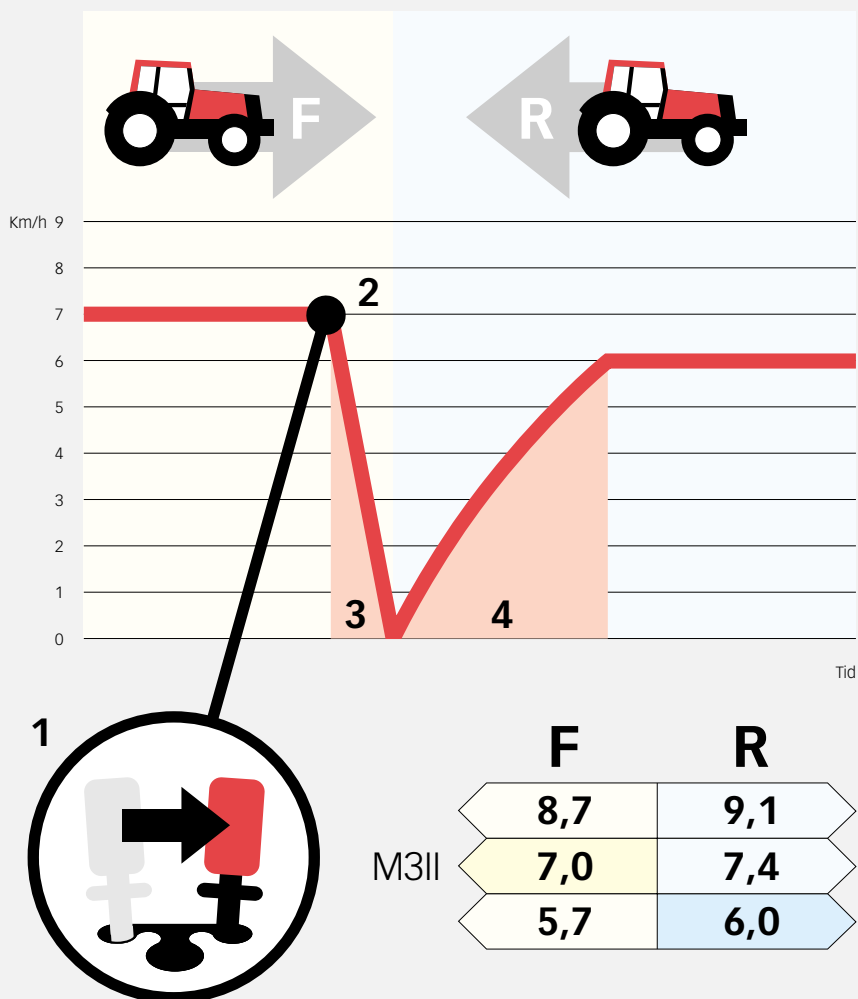
Alltid i rätt tid

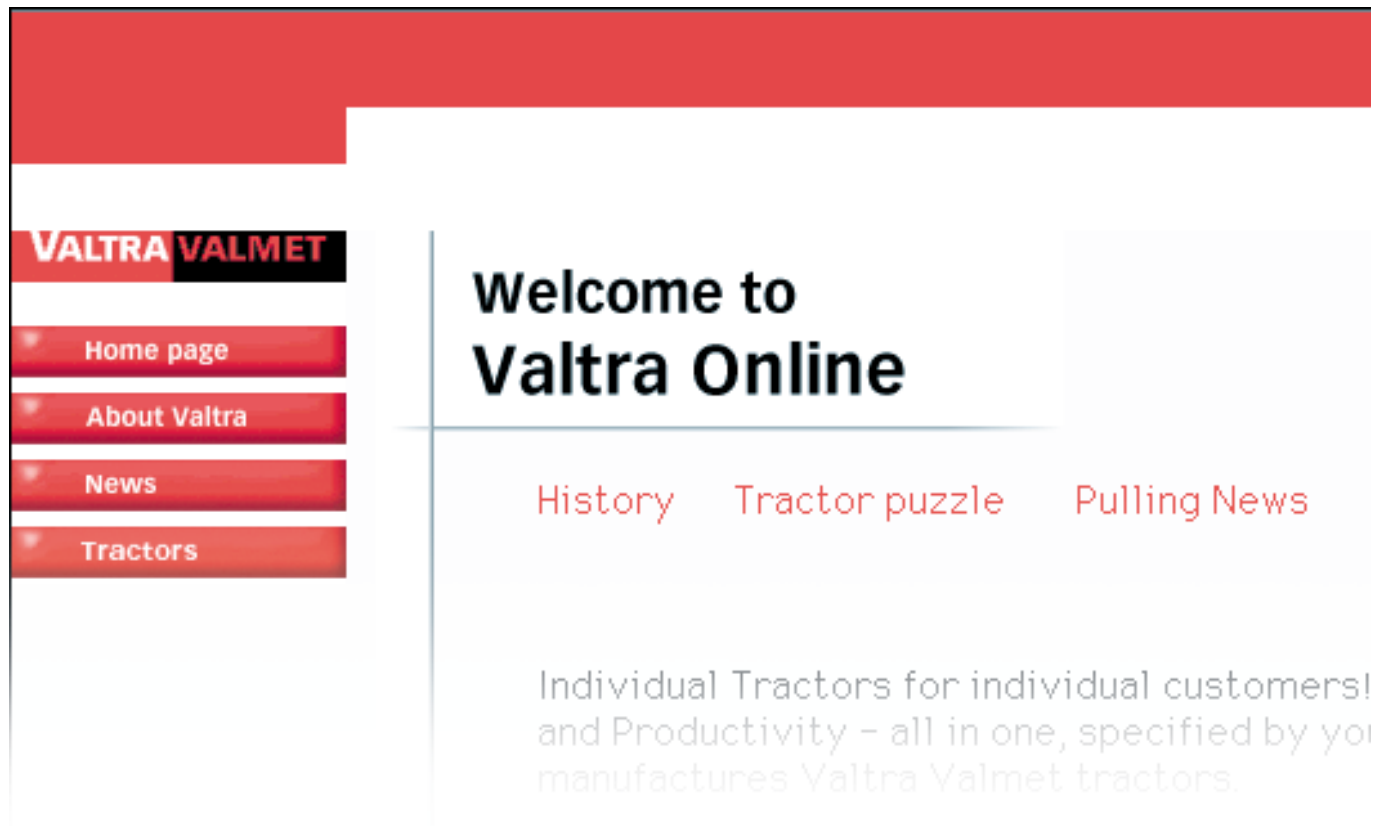
Det datorstyrda kontrollsystemet möjliggör användning av effektbesparande flerlamellkopplingar. När kopplingen är frångkopplad har skivorna brett avstånd mellan sig och effektförlusten är minimal. Frågan är: Hur klarar skivorna att fogas samman innan kopplingen börjar dra?

Tillkoppling

Information från datorn till proportionalventilerna som kontrollerar körkopplingen.

Praktiskt körning beskriver bäst hur tekniken används.

www.valtra.com på Internet

Valtra är alltid nära kunden, även genom internet. Sidorna förnyades helt och hållet i början av september 1998.

Valtras filosofi i utvecklingen av internetsidor är, att sidorna skall vara lättnavigerade och ha högt informationsvärde. Till exempel vid presentationen av produktfamiljer har man en karta "Egenskaper" varifrån man kan hitta alla fina egenskaper hos Valtra Valmet-traktorerna. Stilfullt och lättläsligt skall det vara. Därför har "krumelurer" undvikits. Bilderna har krympts så att sidorna snabbt kommer upp även med äldre och långsamare datorer, men några intressanta animationer om HiShift och TwinTrac presenteras på sidorna.

Valtras internet-service är också mycket internationell. På adressen www.valtra.com finns följande språkval: svenska, norska, danska, finska, engelska, tyska och portugisiska. Du kan komma också direkt till den svenska marknadens egna sidor på adress www.valtra.se.

Valtra inser att internet kommer att vara ett av de viktigaste verktygen mellan tillverkaren och kunden i framtiden. Därför

lönar det sig att regelbundet ta en titt på våra sidor! (Inte minst därför att du där kan läsa en intressant traktorhistoria.)

■ Hannu Niskanen

Foto: Eric Andersson

Vi ska besöka Nils Åke och Lena Nilsson, på Signestorps gård, utanför Helsingborg.

Morgonkaffet är redan kokt när vi kommer, så det blir frukostmöte i det fina gårdskontoret som är inrymt i en flygel. Med vid frukostbordet finns också Per Karlsson som ansvarar för den praktiska driften på gården.

Skåne

– jordbrukslänet med de bästa förutsättningarna

Sex stora Valtra Valmet

Signestorps gård brukar cirka 700 ha åker. Gården drivs helt kreatursfritt och den största grödan är höstvet. Man odlar cirka 110 ha sockerbetor, cirka 300 ha höstvet, lite potatis och resten vårsådd spannmål.

Nils Åke bedriver också en viss maskinstationsverksamhet. Man hanterar till exempel 6000 ton höns gödsel per år som man får från Sveriges största äggproducent i närheten. Mycket gödsel använder vi själva på gården men vi har också spridningsavtal med ett antal lantbrukare i trakten.

-Vi har haft stora krav på oss ur miljösynpunkt, men vi har funnit våra rutiner och tycker det fungerar mycket bra, säger Nils Åke.

Hur många anställda finns det på gården?

-Jag brukar svara att när man ska betala ut lön är det alltid för många men vi har den

filosofin att vi gör mycket i egen regi. Vi har till exempel egen snickare vilket innebär att vi bygger och reparerar mycket i egen regi. Många skryter med att dom har ett fåtal anställda, men då måste dom leja för många specialarbeten och reparationer och liknande. Vi försöker istället göra tvärtemot, göra det mesta själva. Det är bara att välja väg. Vi behöver vårt folk under arbetstopparna och under lågsäsong kan vi ägna oss åt annat, säger Nils Åke, som vet vad han talar om.

Hur länge har ni kört Valtra Valmet på Signestorp?

-Sedan augusti 1995 har det funnits Valtra Valmet på gården, då fick vi den första, en Valmet 8400.

Och sen har det fortsatt?

-Ja, under 1997 köpte vi tre till och i fjol ytterligare tre då den första 8400 byttes bort eftersom den var i minsta laget.

Foto: Eric Andersson

Vad är din filosofi med att ha sex nästan lika stora traktorer?

-Anledningen till det är enkel. Många vill ha både lätta, mindre traktorer och stora, starka traktorer. Med Valtra Valmets stora traktorer får vi både lätta och starka traktorer. När vi vill ha dom tunga belastar vi dom. Dessutom förser vi dom med rejäl däcksutrustning, säger ägaren till Signestorp.

Vi har hört sägas att du plöjer och sår samtidigt, och till och med när det regnar. Hur går det ihop?

-Ja, vi började med det för några år sen. I och med att direktsåmetoden kom. Vi plöjer med två traktorer med femskåriga plogar och följer direkt efter med såmaskinen. Eftersom vi kör med en fyrameterssåmaskin, med dubbelmontage på såtraktorn och mellanpackare, som passar precis med traktorns totala bredd, får vi minimal jordpackning.

- Jag vill gärna passa på och gratulera Valmet, eller Valtra Valmet som det heter nu, säger Nils Åke.

Foto: Eric Andersson

Du kan utan att tveka påstå att du har en bra jordstruktur på grund av att du har mindre jordpackning än andra?

-Ja, svarar Nils Åke, utan minsta tvekan.

Fördelningen då, vilka Valtra Valmetmodeller har ni på gården?

- Fyra stycken Valmet 8750 och två stycken 8550, säger Per Karlsson som gärna kommenterar traktorerna, och framhåller fördelen att ha likadana och lika stora traktorer på gården, inte minst för förarnas skull.

-Det är också en stor fördel att ha likadana traktorer för hjulens skull, fyller Nils Åke i, med lika stora traktorer och av samma fabrikat kan man använda alla hjul till samtliga traktorer.

Egen energi värmer hela gården

På Signestorp finns en annan intressant sak att studera. Hela gården värms nämligen med hjälp av halm. I ett av dom fina uthusen finns den stora halmpannan som värmer

hela gården till och med den stora spannmålstorken.

- Får vi välja så eldar vi helst rapshalm, säger Nils Åke, den ger bättre energi och mindre slaggrester.

Innan vi avslutar vårt möte frågar vi om det finns något ytterligare att tillägga. Ordet är med andra ord fritt.

- Jag vill gärna passa på och gratulera Valmet, eller Valtra Valmet som det heter nu, säger Nils Åke. Vi tycker det fungerar mycket bra med försäljning och marknadsföring här i Skåne. Det är ingen byråkrati och prestige. Det är raka rör. Vi får den hjälp och service vi behöver.

Och vilka motorer era traktorer har. Det är nog det bästa på Valtra Valmets traktorer. Dessutom tycker vi om enkelheten. Vi har en jätteduktig reparatör på gården och vi tycker det är bra att vi kan sköta en del av underhållet själva, avslutar Nils Åke.

Den höstdag vi besökte Signestorp var det visserligen uppehåll och fint väder men

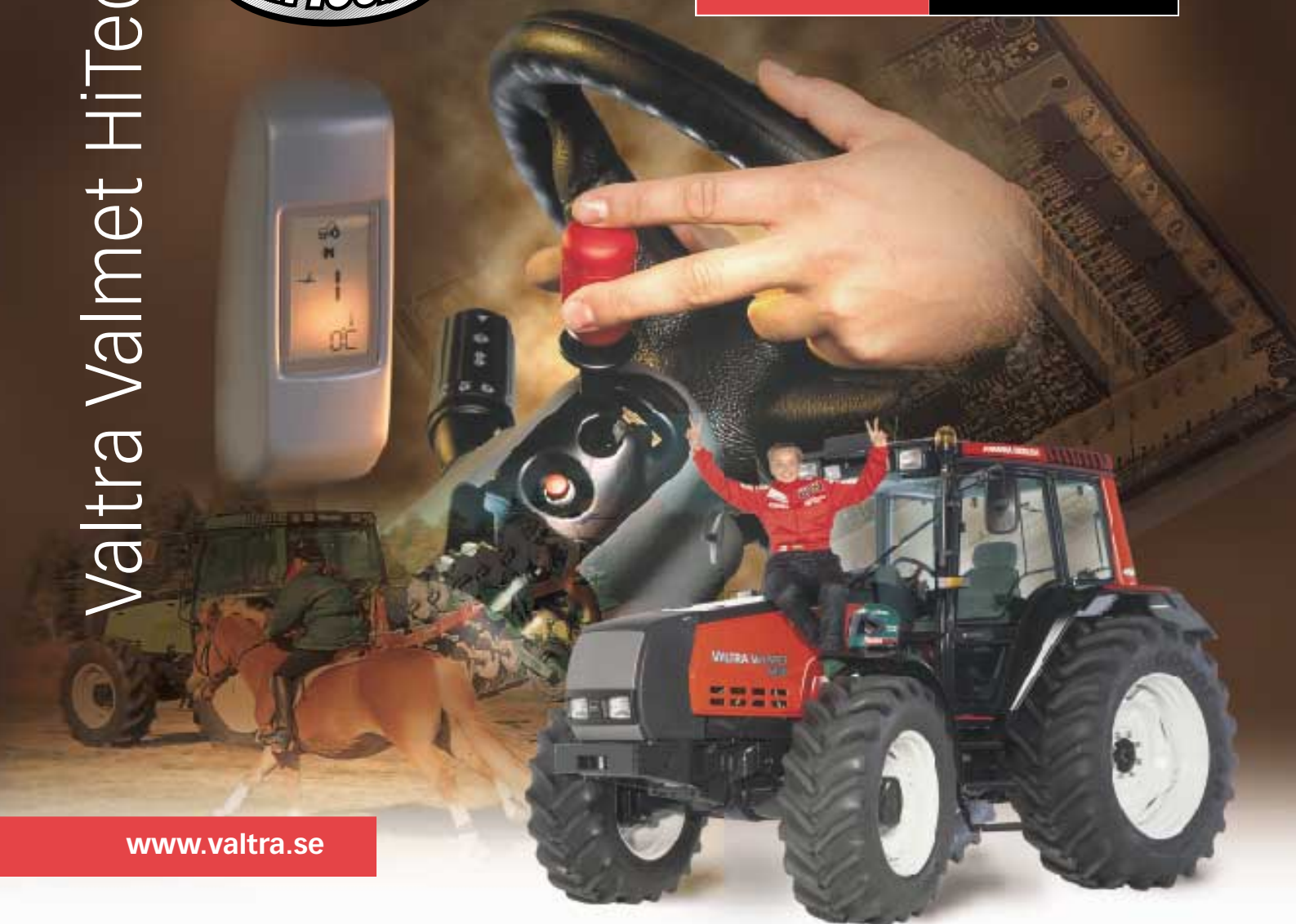
det hade regnat natten innan så tröskorna stod stilla. Därför fanns också samtliga traktorer hemma på gården. Vi lyckades ställa upp dem på rad och föreviga hela traktorparken. Lite drygt 1000 hästkrafter samlade på en och samma gård och vid samma tillfälle, det är en syn man sällan skådar.

Redan som artonåring köpte Nils Åke gården Signestorp. Sedan dess har verksamheten utvecklats, mark har köpts till, sidoarrenden har införlivats i driften, husen har byggts till och flera nya hus har kommit till. Dessutom har verksamheten breddats med andra verksamheter. Det har hänt mycket under Nils Åkes tid på Signestorp. Allt har gjorts med kvalitet och omsorg. Det är roligt att se att arbete och investering ger resultat och lönsamhet. Vi tackar för ett trevligt frukostmöte, en givande pratstund på gårdskontoret, och önskar lycka till i fortsättningen.

■ Eric Andersson

VALTRA VALMET

www.valtra.se

Johanna Herlevi, regerande Europamästarinna i Tractor Pulling, väljer Valtra Valmet för effektivitetens skull.

Alltid som standard: Pålitlighet, Säkerhet och

Effektivitet

Fingerlätt ändring av körriktningen, datorstyrd kontroll ger mjuk, exakt och säker växling och igångkörning. Du väljer om körväljaren skall vara placerad på rattens högra eller vänstra sida. Informationsdisplayen visar

hastighet och datorns rekommendation av växel. Delta Powershift har också automatväxling. Låt datorn ta över en del av traktorkörningen - HiTech transmissionen lyfter produktiviteten till nya höjder.

PARTEK

Det tredje största traktorbolaget i Europa bildades genom "äktenskapet" mellan svenska Volvo BM och finska Valmet. Valtra Inc. är i dagens läge Nordens enda traktortillverkare. Valtra tillhör Partekkoncernen, som är börsnoterat i Helsingfors. Andra viktiga produktmärken som ingår i koncernen är Partek Forest, Kalmar, HIAB, Nordkalk och Sisu Diesel.

Valtra växer

Skandinaver intresserar kunder i Mellaneuropa

Partekkoncernen har fokuserat sin verksamhet till verkstadsindustrin som täcker 80 procent av omsättningen. Traktorverksamheten är cirka en fjärdedel av den totala omsättningen.

Valtra har traktorfabriker i Finland och Brasilien. I Valtra Inc. ingår också motorfabriken Sisu Diesel, belägen i finska Nokia. Motorfabriken tillverkar Valmet dieselmotorer och transmissionskomponenter både för Parteks egna produkter och externa kunder.

I fjol omsatte hela Partekkoncernen 13,5 miljarder FIM (20,3 miljarder SEK) och Valtra Inc. 3,5 miljarder FIM (5,3 miljarder FIM).

Valtra Inc. tillverkade totalt 15.400 traktorer och ökade därmed åter produkttionen med 10 procent jämfört med 1997 då totalt 14.000 traktorer tillverkades.

Marknadsledare i Norden - utmanare i Europa

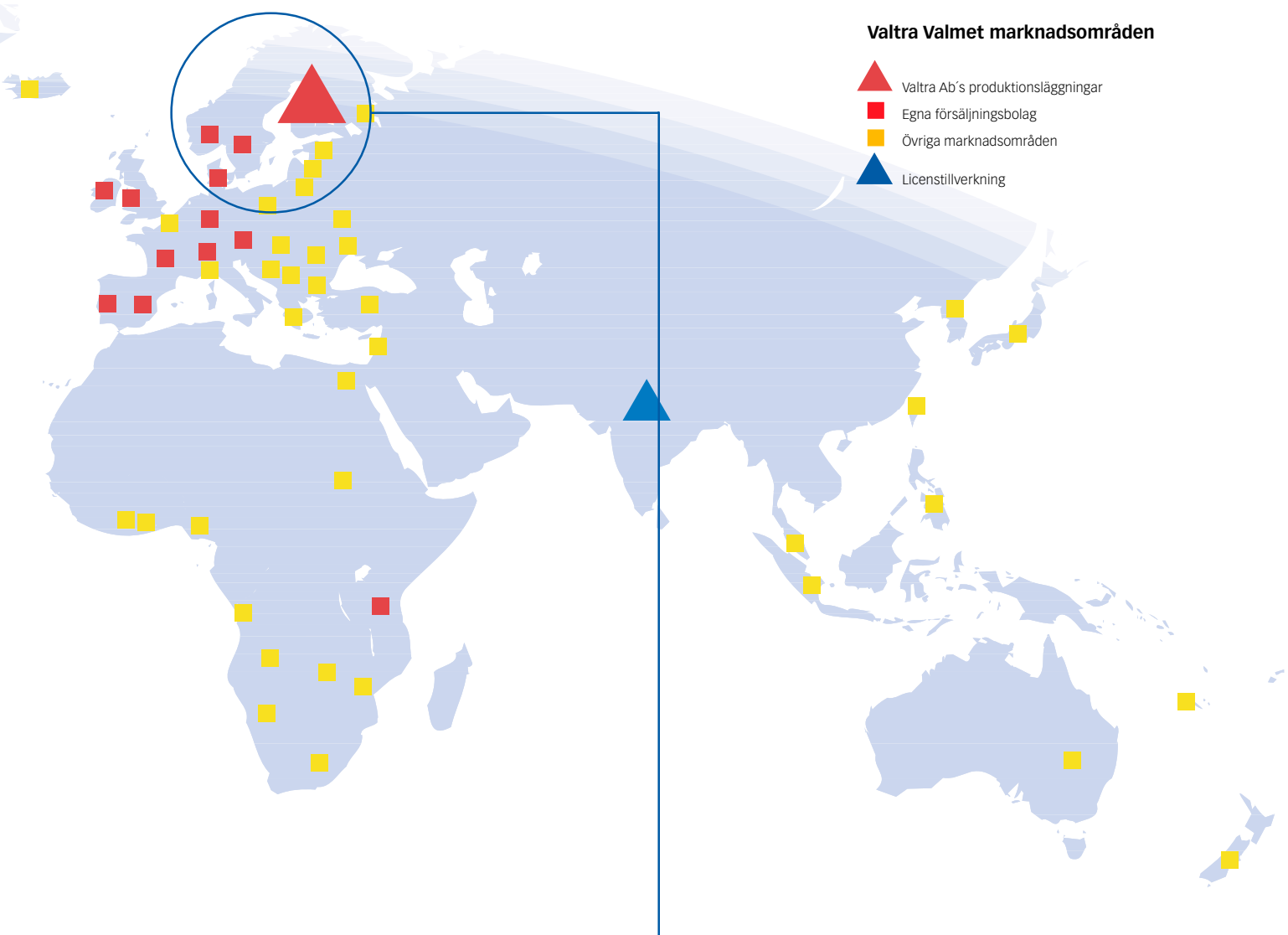
Valtra Valmet är det klart ledande traktormärket i Norden. I fjol registrerades 15.217 traktorer totalt i Norden, varav 4.440 var av märket Valtra Valmet. Marknadsandelen ökade till rekordsiffran 29,2 procent. Den närmaste konkurrenten hade 18,8 procent.

Traktorfabriken i Suolahti producerade 8.428 enheter. Det innebär att omkring 4.000 finska traktorer såldes utanför Nordens gränser. Ett hundratal med mycket exotisk adresslapp till länder som Taiwan, Sydafrika, Kanada och USA.

Även i Sydamerika utökas Valtra do Brasils modellprogram med välutrustade Mega 8000-modeller.

Den största tillväxten sker idag i de stora europeiska jordbruksländerna. Frankrike till exempel har passerat Sverige i antal levererade Valtra Valmet-traktorer och totalt registrerades 1.342 Valtra Valmet i Frankrike i fjol. Benelux-länderna är trogna Volvo BM-användare och efterträdarna Valtra Valmet har stadigt en marknadsandel på fem procent i dessa länder. I Spanien såldes 366 Valtra Valmet-traktorer 1998.

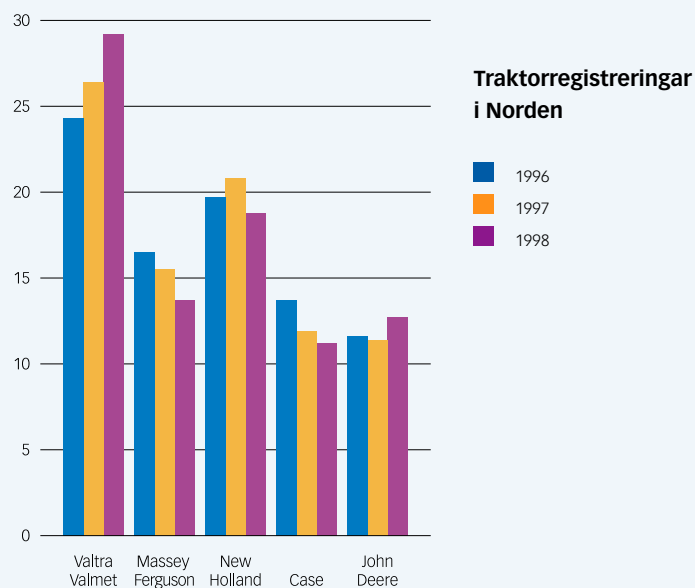
Förändringarna i konkurrensläget har i Storbritannien och Tyskland medfört ett samarbete mellan Valtra och Claas på återförsäljarnivå. Tack vare detta täcks nu 2/3 av marknadsområdet med gemensamma återförsäljare i Storbritannien. Historiskt sett har på den tyska marknaden Claas tidigare samarbetat med Fendt. Situationen

förändras i samband med att Fendt lanserade skördetröskor och därmed kom att konkurrera med Claas. Valtra och Claas har redan cirka tjugo gemensamma återförsäljare i Tyskland.

De nordiska egenskaperna som garanterat succén på "hemmamarknaden" uppskattas även i övriga Europa. Tyskland är känt som ett land med mycket höga krav på teknologi. Tekniska lösningar som TwinTrac, turbinkoppling, fjädrande framaxel (Aires) och HiTech-transmission har lyft Valtras image. Valtra Valmet är det snabbast växande traktormärket i Europa med ständigt ökande marknadsandelar.

■ **Hannu Niskanen**

Om det varken är Mitsubishi eller Valtra Valmet, går det lika bra med korv...

Pojkarna Mäkinen i full fart

Den här tisdagsmorgonen hemma hos trefaldige rallyvärldsmästaren Tommi Mäkinen i Jyväskylä är precis som hemma hos vilken annan barnfamilj som helst. Frun i huset Eliisa Järvelä är fullt sysselsatt med frukosten, far i huset dukar medan Henry, snart tre, leker djärv backhoppare med trappen som utgångspunkt. Den tidiga vårsolen tittar in genom de stora fönstren.

Emellertid har den här familjen haft en ovanlig vecka; far i huset har faktiskt varit hemma några dagar och kan vara så några dagar till. Det är inte ofta han får så långa perioder i sträck hemma.

-Det har verkligen varit fullt upp en längre tid nu, jag har alltid varit på väg någonstans, säger Mäkinen lugnt medan han bläddrar i morgontidningen.

-Det är tur att merparten av jobbet den här våren kommer att vara på platser så att våningen i Monaco blir en bra utgångspunkt, på det viset kan familjen vara tillsammans mer.

Tommi Mäkinen, trefaldig rallyvärldsmästare, lantbrukare och medverkande i Valtra Valmets produktutvecklingsteam.

Foto: Keijo Valkonen

Tommi Mäkinen och sonen Henry tar ofta en tur tillsammans med snöskotern, den stora Valtra Valmet traktorn eller Henrys egen lilla traktor. Det kan också bli en tur i den egna skogen med gårdens skogstraktor. Mamma Eliisa försöker hänga med.

Testförare mellan rallytävlingarna

Tommi Mäkinen började köra om rallyvärldsmästartiteln som fabriksförare så sent som 1995. Sedan dess är hans besök hemma mycket sällsynta. Jag ifrågasätter den tuffa livsrytmen och att ständigt vara påpassad, något som denne man viftar bort och säger "Det är inte så farligt, det går bra".

Men efter en stunds tystnad, avslöjar han vad han egentligen tänker. Det senaste Safarirallyt i Kenya framkallar obehagliga minnen, diskvalificeringen är fortfarande svår att acceptera.

Det är inte bara rallytävlingarna som håller Mäkinen på resande fot, utan också hans vardagliga jobb.

-Vi provkör testbilar under alla längre tävlingsuppehåll. Det är inte särskilt ofta jag kan träna inför tävlingarna, säger han och medger att det ibland blir väldigt tröttsamt.

-Det är ett krävande jobb, men jag tror jag klarar trycket. Åtminstone några år till.

Mäkinen håller sig i form med olika träningsformer. Hemma i Finland blir det skidåkning vintertid.

Gården väntar hemma

Om du vill veta vem som egentligen är orsaken till att Tommi Mäkinen blev intresserad av rally, kan man peka ut banläggaren av Tusen Sjöars rally i Jyväskylä för tjugo år sedan. Banan gick igenom landskapet kring Puuppola nära Mäkinens barndomshem. Där stod en ung man vid åkerkanten och väntande på bilarna som körde förbi. 1985 hade han en egen rallybil.

Han har skördat stora framgångar i ett snabbt tempo. Framgångar som han delvis tackar äldre förare för genom den inspiration

som de givit honom, inte minst vännen Juha Kankkunen.

Om inte Mäkinen blivit rallyförare, hade han med all sannolikhet fortsatt arbeta som skogsentreprenör och lantbrukare. Före rallykarriären vann han ett oräkneligt antal plöjningstävlingar. Gården finns fortfarande kvar och väntar på sin ägare, till dess tas den väl omhand av hans föräldrar. På åkerarealen på totalt 100 ha odlas spannmål.

-Vem vet vad framtiden har i sitt sköte, det är ingen omöjlighet att jag en dag tar hand om skötseln av gården. Jag har inte tänkt mig att stanna utomlands, säger rallystjärnan.

Med snöskoter och en liten snögubbe på släp

Lille Henrys favoritmeny består av glass och bitar av en finsk korv "lenkkimakkara", som köps i ringar på cirka 500 gram per styck. En något demolerad korvbit fungerar för tillfället bra som bil, körandes på tallriken trots mammas invändningar.

-Hallå där, korven är inte till för att köras med, säger hans pappa bestämt.

För några dagar sedan plogade Tommi och Henry snö med gårdens stora Valtra Valmet. Även Henrys egen lilla traktor är försedd med snöplog, men han tycker att hela ekipaget är gammalmodigt. En dag kopplade de båda "pojarna" Henrys pulka bakom snöskotern och tog sedan en tur på den snö- och isbelagda sjön. Snön yrde och trots att unga herr Mäkinen mer såg ut som en snögubbe bad han om ett varv till, det var så roligt. Båda två skrattar hjärtligt när de berättar.

-Det var till och med SÅ roligt att jag inte ens fick titta, suckar mor Eliisa och tittar på sina båda pojkar. Hennes min avslöjar att det inte är första gången hon hör talas om liknande äventyr.

Tommi Mäkinens kalender är verkligen fulltecknad den närmaste tiden. Nästa ledighet blir lagom till påsken, efter Portugal rallyt, och före alla andra rallytävlingar senare under våren.

-Då skall vi åka till Lappland, till vår stuga i Hetta. Där finns fina omgivningar att åka snöskoter, säger herrn i huset.

Det avslöjandet gör att Henry kör några extra varv med korven på tallriken. Nu kan inte heller mamma låta bli att dra på munnen.

■ Anne Rauhala

På herrgården Gårdskulla finns Valtra Valmet-modellerna 8550, 8750, 8400 och 900. Agronom Gustav Rehnberg deltar också i fabrikens provkörningsverksamhet.

Foto: Paavo Tuovinen

Föregångaren inom precisionsodling litar på den nordiska traktorn

Herrgården Gårdskulla i Sjundeå är känd som en vägvisare när det gäller precisionsodling i Finland. På gården har det gjorts både skördemätningar och markkarteringar. Resultaten kan man så småningom utnyttja i olika grundförbättringar och odlingsåtgärder.

Ägare till Gårdskulla är bröderna Gustav och Henrik Rehnberg. Gustav är agronom och har klara målsättningar för precisionsodlingen.

Bra och svaga ställen på åkrarna skall kartläggas fram till år 2000. Samtidigt analyseras orsakerna till skördevariationerna. År 2000 skall kombimaskinen, konstgödselspridaren och växtskyddssprutan vara försedda med styrning av funktionerna utgående från uppgifter om olika platser på åkrarna och GPS/RDS-positionering.

Rehnberg uppskattar att investeringarna i precisionsodling på gården uppgår till cirka 300.000 finska mark cirka (450.000 kronor). Gården har 320 hektar åker. Investeringarna per hektar blir därför ungefär tusen mark.

Gustav tror att precisionsodlingen kommer att öka skörden, minska gödslings- och växtskyddsinsatsen och vara till nytta för miljön. Av resultatförbättringen tror han att hälften kommer i form av besparingar och hälften via större skörd. Målsättningen är att varje investerad mark skall komma tillbaka i det närmaste fördubblad inom tio år.

Traktorerna byts till inhemska

Traktorbeståndet på Gårdskulla har genomgått en klar förändring på 90-talet.

Antalet traktorer har minskat, och de utländska traktorerna har fått ge plats för inhemska. På gården finns det nu fyra Valtra

Valmet, ett par traktorer av annat fabrikat, en grävmaskin och en hjullastare. Den största är Valtra Valmet 8750 som har 190 hästkrafter, den näst största Valtra Valmet 8550 har 160 hästkrafter, den tredje är en 140 hästkrafters Valtra Valmet 8400 och den minsta är en Valtra Valmet 900. Åkerarbetena sköts med de stora Valmetarna. Med den lilla 900:an flyttas utsädes- och gödselkärnorna till åkrarna. Tre ganska stora traktorer är enligt Rehnberg en riskfriare lösning än att ha en enda jättestor. Om det blir problem med den enda stora traktorn i såningstiden och de andra inte orkar dra arbetsmaskinerna, äventyras en stor del av årets resultat. Tre dragtraktorer, som alla kan ersätta varandra, är en säker lösning.

En klar fördel med Valtra Valmet är enligt Rehnberg det fördelaktiga förhållandet mellan effekt och vikt. Gårdens åkrar är

Foto: Paavo Tuovinen

Gustav Rehnberg berömmar gärna den fina arbetsplatsen som Valtra Valmet hytten erbjuder, med bekvämt placerade spakar och reglage.

styva lerjordar som lätt packas. Valtra Valmet är betydligt lättare än sina konkurrenter. Då de förses med Trelleborgs Twin-däck minskar yttrycket på jorden avsevärt. Det syns i skörden.

Rehnberg fäster stor vikt vid att markstrukturen hålls i gott skick. I gårdens växtföljd ingår kontinuerligt ett femtiotal hektar vall, fastän gården inte har några husdjur.

Styva lerjordar och en 8 meters harv kräver en effektiv och uthållig traktor

I åkerarbetena krävs hög effekt av Valmeten. S-pinnharven är 8 meter bred.

Dragtraktorn får verkligen ta i, då en sådan harv ska ta sig fram genom styv lera. – En 5-skårig 20 tums variomat-växelplog är också ett tungt ankare, liksom en 8,2 meters vält med hydraulisk sladdplanka, säger Gustav Rehnberg. Den starkaste sidan hos Valmet är enligt honom den sega motorn. Han berömmar också pålitligheten, ergonomin och sikten.

Det lilla extra i den största traktorn är förutom luftfjädrad sits och luftkonditionering också CareTel-utrustning, med vilken traktorn via en Nokia mobiltelefon kan kopplas till fabriken tester.

Gustav Rehnberg ser inga stora skillnader i västtillverkade traktors kvalitet. – De är så nära varandra, att det åtminstone i vår användning inte är någon egentlig skillnad i kvaliteten eller i användbarheten.

När det gäller service och tillgången på reservdelar bedömer han att det är tydliga skillnader till Valtra Valmets fördel.

– I teorin nej, men i praktiken ja, säger Gustav Rehnberg.

Skogsarbete på entreprenad

Gårdskulla har cirka tusen hektar skog. Det egna avverkningsarbetet begränsar sig dock till att samla ihop vindfällen.

På gården har man många gånger och på många olika sätt räknat om det skulle finnas möjligheter att sköta skogen i egen regi. Årligen avverkas cirka sextusen kubikmeter.

Rehnberg har dock kommit fram till att maskininvesteringarna inte är lönsamma ens med den mängden.

Den kuperade terrängen är så svårframkomlig att det inte ens går att köra ut virke ur skogen med lantbrukstraktorer. Alla avverkningar, till och med gallringarna, har under de senaste åren, därför utförts av entreprenörer.

Om det fanns användning för traktorerna på vintern, skulle de fasta kostnaderna per körtimme minska. Om det inte lönar sig att köra i skogen, kunde man hitta någon annan användning för traktorerna på vintern.

– Uthyrningsentreprenad kunde vara en möjlighet, avslutar Gustav Rehnberg.

■ **Paavo Tuovinen**

Team nyheter

Kvalitetscertifiering även hos underleverantörer

1993 erhöll Valtra som första traktortillverkare kvalitetscertifikatet ISO 9001. Med avsikt att sprida kvalitetstänkandet har Valtra arbetat hårt för att även underleverantörerna skall erhålla samma certifikat. Efter två år av intensiva förberedelser blev i början av februari detta år fjorton finska underleverantörer kvalitetscertifierade enligt ISO 9001/9002 av Det Norske Veritas.

Försäljningsrekord utanför den Nordiska marknaden

Över 4.000 finstiltillverkade Valtra Valmet traktorer såldes i fjol till marknader utanför Norden. Det var en ökning med 23 procent jämfört med 1997 och i stort sett alla marknader noterade en försäljningsökning. Antalet sålda Valtra Valmet i Frankrike ökade till 1.342 enheter vilket gör Frankrike till den största marknaden i Centraleuropa. Utanför Europa var Canada i fjol den största marknaden för finstiltillverkade Valtra Valmet traktorer.

Valtra Valmet i Indien

Valtra och den indiska traktortillverkaren Eicher Tractors Ltd. tecknade 1997 ett avtal om licenstillverkning. Avtalet innebär att Eicher skall tillverka en hyttlös Valmet 365 modell avsedd för den indiska marknaden. Avtalet omfattar också 3-cylindriga Valmet 320 motorer. Den första indisktillverkade Valtra Valmet traktorn beräknas rulla av monteringsbanan vid den nybyggda fabriken i Bhopal i slutet av 1999.

Proffsigt Valtra service team

Reservdelslagret vid fabriken i Suolahti

Under tio år som nordisk marknadsledare har Valtra byggt upp ett servicenät som är det tätaste i hela Norden. Servicenätet består av 290 verkstäder och 666 servicemän som är specialiserade på Valtra Valmet. Det innebär att Valtra Valmets kunder har den bästa servicen både vad gäller reservdelar och fältservice. Valtras egna experter ser till att hålla serviceteamet uppdaterat genom kontinuerlig utbildning på produkterna och den senaste tekniken.

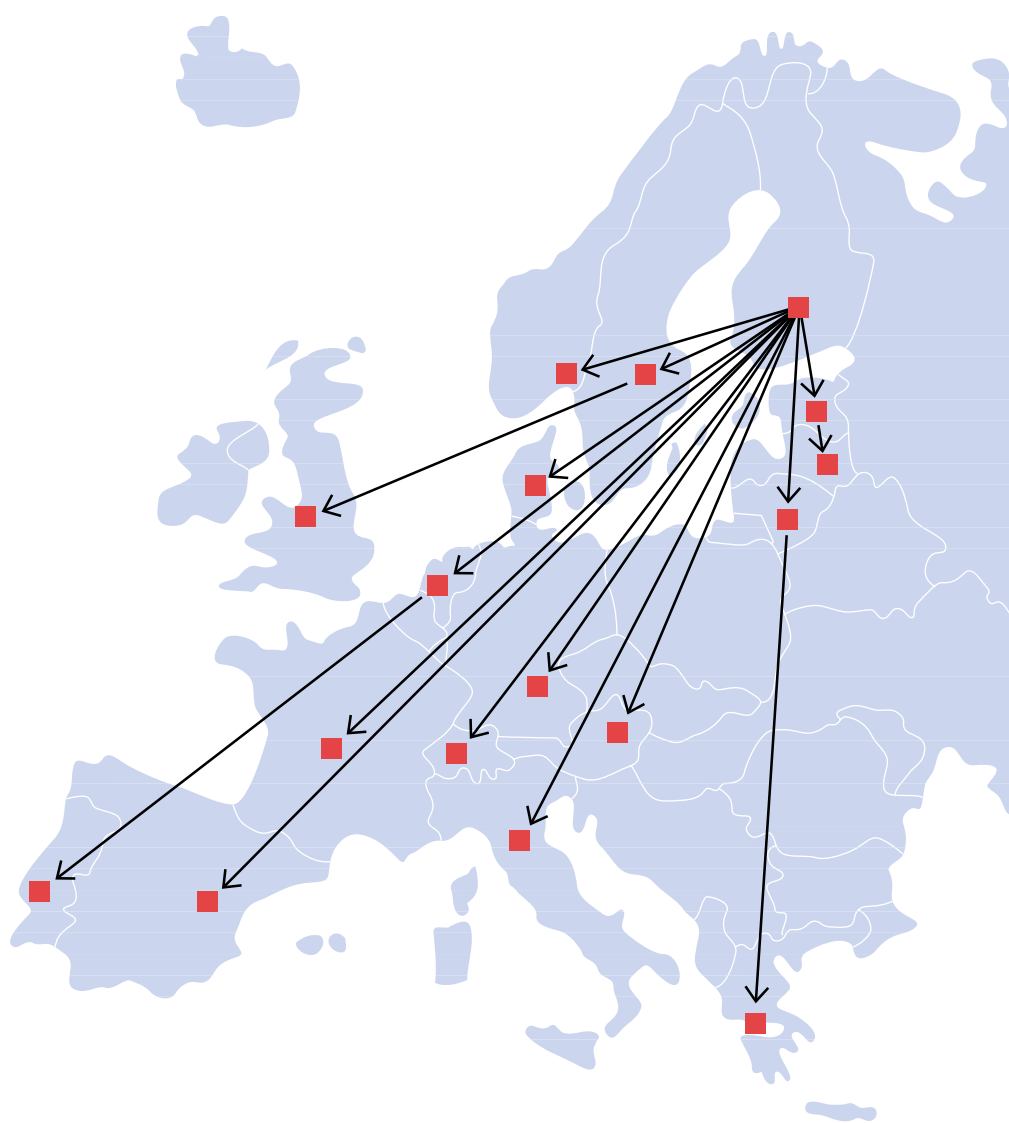
Valtras servicegrad för reservdelar är bland den högsta i branschen. Mer än nio av tio reservdelar skall kunna levereras inom 24 timmar. Det inkluderar också delar till äldre modeller. Om inte återförsäljaren har delen på hyllan skickas den med snabb och modern transport antingen från importören, Valtra Traktor AB i Eskilstuna, eller från fabriken. Onödiga stillestånd undviks.

Med regelbunden service undviker du driftstörningar under högsäsong. Servicepersonalen kan din traktor och garanterar väl utfört arbete.

Regelbunden service utförd av Valtra Valmet experter och original reservdelar lönar sig i längden.

■ Paavo Korhonen

Foto: Valtra arkiv

*Reservdelsleverans inom 24 timmar
från lagret i Suolahti till stora delar
av Europa.*

Foto: Valtra arkiv

Service hemma på gården

Framtidens produkter

Pekka Ingalsuo – en man bakom HiTechs "hjärnor".

-Sommaren 1995 arbetade jag som praktikant på Valmets produktutvecklingsavdelning, som ett led i mina studier. Det ledde i sin tur till att jag fick förmånen att göra min avslutande studieuppgift där och det gällde just HiTech-transmissionens manövreringsteknik. Och nu har vi stolt introducerat den mest progressiva transmissionen i världen.

Så berättar den unga produktutvecklingsingenjören Pekka Ingalsuo om sina tidigare erfarenheter och hur han kom till Valtra. Som lantbrukarson från Kelviä (Kälviä) har han bra baskunskaper om jordbruk och särskilt om traktorer. Detta ger honom en utmärkt grund att arbeta med vidareutveckling av en bra produkt till en ännu mera konkurrenskraftig för världsmarknaden.

Själv men inte ensam

Pekka Ingalsuo berättar entusiastiskt om Valtras produktutvecklingsenhet, där nära etthundra människor arbetar, om man inkluderar alla testförare och andra utomstående personer, som deltar i verksamheten på ett eller annat sätt. Antalet direkt anställda produktutvecklare uppgår till drygt sjuttio personer.

Produktutvecklingsavdelningen är organisatoriskt indelad i flera enheter som transmission, el och elektronik, hytter och så vidare. När man arbetade med HiTech, blev gränserna mellan de olika enheterna mycket diffusa, eller rättare sagt de försvann helt, berättar Pekka Ingalsuo. Hela avdelningen arbetade med gemensamma krafter för samma slutmål.

-Man får nya krafter själv också, när hela gänget är inspirerat av uppgiften och har bra motivation att arbeta hårt. Tiden glömde vi ofta, när jobbet var som intensivast, erkänner Pekka Ingalsuo när han berättar om de senaste två årens arbetspass.

Pekka berättar att själv ansvarade han för utveckling och testning av den elektroniska manövreringsenheten för Delta Powershift och körväljaren. Ingen kan ensam behärska alla delområden tillräckligt väl. Varje enhets och varje individs bästa kunskaper fogas samman, och sedan börjar det egentliga utvecklingsarbetet.

Segev efter otaliga arbetsfaser

-I produktutvecklingsarbete kan skillnaden mellan framgång och misslyckande verkligen bero på obetydliga detaljer. Fastän man får fram produktens teoretiska funktionssätt med förplanskalkyler, kommer det oundvikligt anledning till förändringar under de praktiska testerna.

Pekka Ingalsuo tycker det var en speciell utmaning att få elektronik, mekanik och hydraulik att "smälta ihop", så att helheten tillgodoser användarens behov på bästa

Foto: Valtra arkiv

Foto: Valtra arkiv

möjliga sätt. Det är ganska enkelt att slå samman de två förstnämnda delarna, men att sedan kombinera dessa med den tredje tycks vara det stora problemet. I HiTech fungerar denna treenighet till hundra procent.

Innan man kunde låta testförarna köra med HiTech-traktorer, hade man efter förplaneringsfasen byggt prototyper och kört hundratals timmar i laboratorium med dem. Testkörning i praktiskt arbete är alltid viktigt, även om kalkyler och laboratorieprov har visat positivt resultat; den som i verkligheten kör produkten kan alltid ge värdefulla iakttagelser och förbättringsförslag.

-Egentligen är arbetets allra mest intressanta fas att tolka testförarnas kommentarer och rapporter. HiTech testades huvudsakligen i Finland och i Frankrike, och testförarna var så många olika typer av jordbrukare, entreprenörer och andra traktor användare som möjligt. Efter tusentals timmar av hård körning på tiotalet olika platser började produkten gestalta sig sådan

som vi ville ha den, vilket betyder den mest progressiva transmissionen i världen, berättar produktutvecklingsingenjör Pekka Ingalsuo.

Framtidens produkt

Pekka Ingalsuo berättar, att Valtra Valmets utvecklingsidé för HiTech var att skapa en produkt för framtiden. Det fanns redan kopplingsfria fram-backväxlar på marknaden.

-Man kommer inte så långt med att kopiera det som andra har gjort. Valtra Valmet, som är en av de fem största traktortillverkarna i världen, måste också vara ledande i produktutveckling. En ny produkt måste innebära verkliga nyheter. Att använda traktorer i världens hårdaste klimatförhållanden kräver tålamod och nytänkande av både traktor användare och produktutvecklare, berättar Ingalsuo med hänförelse.

Även om HiTech-traktorerna redan är i produktion, tar utvecklingsarbetet inte slut.

Det tar sin tid att finslipa produktionstekniken på fabriken, och i detta arbete deltar också produktutvecklingen. Och huvudprincipen i Valtras produktutvecklingspolitik är, att traktor användarnas kommentarer och önskemål är värdefullt material som utnyttjas i produktens vidareutveckling.

-Ja, och vi har ju redan vid sidan av HiTech fått med nya utvecklingsprojekt, för vilka förplaneringsarbetet är i full fart. Produktutvecklingen är därför ett så intressant arbete, att man aldrig får vara nöjd med sina arbetsresultat, avslutar Pekka Ingalsuo med ett hemlighetsfullt leende.

■ Visa Vilkuna

28 000 timmar med Valmet

Kjell Storsveen (68) och sonen Geir Storsveen (31) på Blikstad gård i Söre Osen, Trysilskommunen i Norge har kört två Volvo BM Valmet 705 i 28.000 timmar (!) tillsammans i kombinerat jord- och skogsbruk innan de bytte ut den äldsta av traktorerna till en splitterny Valtra Valmet Mezzo 6400 i mars i fjol. Vi träffade dem båda ute i skogen för att ta reda på vad som låg bakom ett sådant imponerande antal timmar samt få veta hur de trivdes med nyförvärvet.

Geir Storsveen driver gården Blikstad i Söre Osen. Pappa Kjell som med sina 68 år blivit pensionär efter att Geir tog över gården i maj 1997, är mer aktiv nu än tidigare. "Du förstår skogsarbete är en livsstil", säger Geir, "han kan inte hålla sig borta". Blikstad gård består av 140 ha brukbar mark, varav 100 ha är arrenderad mark. Dessutom har man 450 ha produktiv skog. Den största inkomsten kommer dock från timmerkörning åt andra, så kallad legokörning. Normalt kör man 6-7000 m³ om året, men det har minskat de senaste åren beroende på minskad avverkning. Kjell har alltid kört timmer, medan Geir periodvis också arbetar med avverkning.

Uppvuxen med häst

Kjell Storsveen växte upp med häst och har tillbringat dagarna i Trysilskogen ända sedan 10 års åldern, när han hade fritt från skolan. "Det var mycket hårt arbete, med timmerhantering för hand", säger Kjell. "Jag har

alltid mest kört timmer, och är en dålig timmerhuggare. Allt jag kan om timmer har jag lärt mig själv genom erfarenhet." Sonen Geir började följa med ut i skogen från det han var åtta år, "sådan far sådan son", kan man säga.

Började med traktor i skogen på 60-talet

Häst och kälke användes länge i skogen. Men vid transport av obarkat timmer med över 200 meter till närmaste väg eller vid brant terräng, blev arbetet för tungt för "gamla Blakken" och traktorn kom in i bilden. På 60-talet användes traktorn med olika kätkar och mindre vinschar. 1976 köpte Kjell en 1-trummig vinsch med lunningsbanke för helstamskörning. 1984 investerades i en 2-trummig vinsch som kan hantera flera stockar på samma gång.

1.200 m³ i månaden med vinsch

Som mest körde Kjell Storsveen 1.200 m³ timmer med vinsch i månaden i mitten på 80-talet. Det blir i genomsnitt 40 m³ per dag med en 7-dagars arbetsvecka. Efter en våldsam storm i oktober 1987 arrangerade Felleskjøpet en demonstration av Valmet med vagn och kran i området, där Kjell och Geir deltog. De provade den nya utrustningen, men trivdes inte med den i början, precis som alla andra som provar att styra en kran för första gången. Idag ser det ut som de inte gjort annat i hela livet...

Över till Valmet

Fram till 1984 körde Kjell ett annat traktormärke. Det hade länge irriterat honom att traktorn var svårstartad i kyla, något som är vanligt i Trysilskogen. En granne som nyligen köpt en Valmet var väldigt nöjd och Kjell blev också nyfiken på att prova något nytt. Han hade hört mycket positivt om Valmet som skogstraktor, som han mest skulle använda den till, så han gjorde ett besök hos maskinsäljaren hos Felleskjøpet i Hamar.

"Valmeten startar i 40 minusgrader", sa säljaren

"Säljaren talade om för mig att om jag använda W10 olja i Valmeten skulle den utan problem starta vid 40 minusgrader", säger Kjell. "Det hade jag svårt att tro på. När jag

fick traktorn, bestämde jag mig för att testa sanningshalten i det säljaren sagt. Jag provade först vid minus 18 grader och traktorn startade utan problem. Men en natt när Valmeten hade stått ute från klockan sex på kvällen till sex på morgonen därpå, och termometern visade minus 36 grader, skulle jag verkligen få prova om det stämde. Jag vred om nyckeln och jodå, 705:an drog igång. Minsann hade inte säljaren rätt!"

Över 28.000 timmar i Valmet

Volvo BM Valmet 705, -84 års modell, var den första Valmeten på Blikstad. Från 1984 till 1988 gick den traktorn över 7.000 timmar i skogen med vinsch. Idag har traktorn gått

"Det finns ingen bättre traktor anpassad för kombinationsjordbruk idag"

12.500 timmar, både i skogen och i jordbruket. 1988 köpte Kjell Storsveen en ny Valmet 705 som komplement till den tidigare traktorn men nu komplett utrustad med vagn och kran. Den traktorn hade gått imponerade 15.500 timmar då den på våren förra året byttes ut mot en splitterny Valtra Valmet Mezzo 6400. 6400 levererades i mars och närmar sig redan 700 timmar. "Normalt kör vi 1.500-2.000 timmar i genomsnitt om året med båda traktorerna", säger Geir.

Har aldrig bytt koppling på Valmet

Trots 28.000 timmar i Valmet har Kjell och Geir aldrig behövt byta koppling på sina Valmet. Traktorerna har gått mycket bra, med undantag av en växellådsreparation och en havererad motor, efter att de bytt till syntetisk olja. Det förorsakade sotning och stopp i vissa system. Vi frågade Geir vad som är hemligheten med en problemfri traktordrift. "Vi följer noga instruktionsboken när det gäller filter- och oljebyte och smörjer kontinuerligt både traktor och redskap", säger Geir. "Och att använda sunt förnuft när man kör", tillägger han. Efter demonstratio-

nen vi fick förstå vi vad han menar. Kjell och Geir är överens om att det ger bättre ekonomi att ta lite längre tid på sig och köra med förnuft.

Mer elektronik och bättre komfort

Om övergången från Valmet 705 till Valtra Valmet Mezzo 6400 säger Geir. "Traktorerna har samma grundkonstruktion, med samma goda skydd för skogskörning. 6400 har mer elektronik, är bekvämare och inte minst säkrare tack vare att vi valde HiLock diffspärr i framaxeln. Med 38" hjul är den otroligt smidig, speciellt när vi har driften för vagnen inkopplad." Kjell och Geir har valt att utrusta traktorn med skogsskydd (front- och bukplåtar och grenavvisare) för cirka 20.000:- kronor. En billig försäkring tycker de. Skydden minskar inte heller traktorns frigångshöjd tack vare den släta och rena undersidan.

"Det finns ingen bättre traktor anpassad för kombinationsjordbruk idag"

Vi frågade Geir varför de valde Valmet igen. "Det finns ingen bättre traktor anpassad för kombinationsjordbruk idag," säger Geir. "Vi driver jord- och skogsbruk och tycker det är en bra kombination". Han fortsätter: "Det är lätt att hitta rätt växel på Mezzon, och fram/back-växeln har rätt hastighet i båda riktningarna. Vändbar förarplats är ett måste vid arbete med kranen, och det är det bara Valtra Valmet som har. Framkomligheten är nästan lika bra som hos en skotare. Traktorn är trevlig att köra, allt är lättillgängligt, det finns gott om plats och det fungerar mycket bra. Dessutom är den lika lättstartad som 705:an med ett bränslesystem anpassat för den kyla som kan råda här, och förbrukar förvånansvärt lite diesel. Vid kyligt väder är det också skönt med dubbla värmeaggregat. Tack vare skräddarsydda Valtra Valmet fick vi som vi ville", säger Geir som framhäver den kunskap om skogsdrift som Felleskjøps-säljaren Pål Akre sitter inne med. "Det enda jag saknar är en klocka" tillägger Kjell, "det hade jag i 705:an." Då kan vi i redaktionen meddela att det får man idag om traktorn är utrustad med Agrodatta instrumentpanel.

■ Gjermund Bjørn

Framtiden

Utvecklingen från att en gång varit en liten gård på endast 5 hektar till en stor modern gård på 2.000 hektar med svinproduktion gör att Korsbo lätt hamnar i blickfånget. Flemming och Ragnhild Thomsen har under åren arbetat med att förbättra och utvidga driften, bland annat genom att köpa granngårdarna N Önlev och Vestergård i Årlsev, och inte minst genom utvecklade produktionsmetoder för framtiden.

Foto: Valtra arkiv

På senare år är det dock det kommande generationsskiftet som upptagit den mesta av Flemming Thomsens tid. Han har skapat en speciell driftsform, som dels bevarar dynamiken i driften, dels underlättar ett ägarbyte utan att gårdens överlevnad äventyras.

-Vi har bland annat delat upp driften vilket gör att vi får en bättre översikt över produktionen. Idag drivs Korsbo som ett aktiebolag medan de andra gårdarna är lite speciella. Mark, byggnader och maskiner och djurbesättning ingår i ett gemensamt bolag, förklarar Flemming Thomsen. Gården i N Önlev har övertagits av Anker Nissen, tidigare anställd hos Flemming.

Korsbo står för produktionen av 7-kilos smågrisar till de två andra gårdarna, som i sin tur föder upp slaktsvin.

Den här driftsformen gör att Flemming Thomsen, som för övrigt närmar sig pensionsåldern, och Anker Nissen har ett mycket nära samarbete eftersom båda parter är beroende av varandra.

-Detta har visat sig vara ett mycket bra sätt att förbereda för ett generationsskifte. Det skapar en sammanhängande produktion och dessutom en mjukstart för min kompanjon, förklarar Flemming Thomsen. Flemmings och Ragnhilds egna barn har hittills inte visat något intresse att ta över gårdarna.

Uppdelningen av driften påbörjades 1995, då Flemming själv firade 40 år som lantbrukare.

-Det har varit ett spännande projekt, som gett positivt resultat i driften och ökat stabiliteten vilket minskar känsligheten för sänkta priser, säger Flemming Thomsen.

Tipp topp maskiner

Maskinparken hos Flemming Thomsen och hans kompanjoner håller mycket hög kvalité. Nyligen var en maskinkonsulent på besök för att gå igenom och värdera maskinerna. Det framkom att inga felinvesteringar gjorts - standarden var genomgående hög.

-Vi har bra ordning på våra maskiner, både när det gäller skötsel och förnyelse. Vi planerar för flera år framåt, säger Flemming

Thomsen, som alldeles nyligen investerat i en helt ny Valtra Valmet. Det är en 140 hästars Valtra Valmet 8450, som precis levererats.

Valmet är ingen ny bekantskap för Flemming Thomsen, tvärtom. Under åren har flera Valmet-traktorer tjänstgjort på fälten kring Korsbo, N Önlev och Vestergård.

Flemming Thomsens maskinhandlare är Maskincenter Syd i Åbenrå.

-Med dem har vi gjort affärer sedan 1971, och vi har mycket bra relationer, understryker Flemming.

Han har ett speciellt intresse i maskinerna, bland annat för att han är den som ansvarar för samordningen av maskiner mellan de tre gårdarna som ingår i driften. Det ställs stora krav på maskinernas driftsäkerhet och pålitlighet, när högsäsongen står för dörren.

Öppenhet

Vid ett generationsskifte, som Flemming Thomsen nu genomför, är öppenhet och ärlighet mellan parterna en avgörande faktor. Det gäller både i det dagliga arbetet och vid gårdsstyrelsemötena, som hålls minst tre gånger om året.

-Om det skall fungera bra, är det viktigt att alla parter har full insyn i läget, både i driften och ekonomiskt, påpekar Flemming Thomsen.

Han är nöjd med gårdsstyrelsen, som förutom han själv består av Ragnhild Thomsen, Anker Nissen samt två konsulenter från lantbruksrådgivningen i Åbenrå.

Att ha konsulenter med i gårdsstyrelsen ser Flemming Thomsen som en mycket stor fördel.

- Det gör att vi kan vara säkra på att alltid ha det bästa underlaget när vi skall fatta beslut, vilket i sin tur ökar effektiviteten vid ändringar eller omläggningar.

■ Frank Loggegaard

är en spännande utmaning

Finland – värt ett besök

Följ med till Valmets traktorfabrik. Följ med och se din traktor tillverkas. Ja, så brukar rubrikerna se ut när vi bjuder in till de populära resorna till Finland och traktorfabriken.

Varför åker inte svensken i gemen till Finland på semester eller andra fritidsaktiviteter? Vi har ofta ställt oss den frågan. Man åker oftare till Danmark eller Norge. Förmodligen är det språket man är rädd för. Och det är faktiskt så att kommer man en bit in i landet är det finska som gäller. På syd- och västkusten går det bra med svenska, särskilt i österbotten de så kallade svensbygderna

Efter avklarad fabriksvisning var det dags för gruppbilden. Detta glada gäng kommer från HBK Lantmäns område.

Möjligheten finns att se sin traktor byggas. Ålstorps Maskinstations nya Valtra Valmet 8150 hade just lämnat monteringsbanan när Benny Karlsson, en av ägarna, med fru Yvonne besökte fabriken.

Paavo Korhonen, eftermarknadschef och ibland fabriksguide, här tillsammans med Dan Ekström, Broaryd, som också fick se sin nya Valtra Valmet 700 lämna monteringsbandet.

Timo Mattila, arbetar normalt som produktchef, men guidar här ett gäng besökare från Jönköpings Lantmäns område.

Ett glatt gäng, förväntansfulla värm-länningar som just ankommit Helsingfors. Första pausen i huvudstaden blev vid Eila Hiltonens skapelse, Sibeliusmonumentet. Monumentet byggdes för att hedra den store kompositören, Jean Sibelius, och avtäcktes 1967, på dagen tio år efter hans död. Monumentet är byggt i rostfritt stål och det tog konstnärinnan sex år att fullborda.

där till och med en del av befolkningen bara pratar svenska.

Kundresor till traktorfabriken

Från Sverige arrangerar vi varje år ett antal resor för kunder, traktorköpare och andra intresserade. Ett mycket intressant inslag brukar vara när en traktorköpare får följa med och se sin egen blivande traktor på monteringsbanan. Detta är fullt möjligt eftersom alla traktorer byggs efter kundorder och fabriken i förväg kan säga vilken dag traktorn kommer att monteras.

Helsingfors - Östersjöns Pärla

En kundresa ska inte bara vara fabriksbesök. Besöker man Finland måste man helt enkelt ägna en viss tid åt den fina huvudstaden Helsingfors.

Helsingfors börjar egentligen med Sveaborgs fästning som man sakta glider förbi när fartyget ska ta sig in i den inre hamnen, eller hamnbassängen som man populärt kallar den.

Carl-Erik Rehnberg i berättartagen. Han har en liten historia om alla de detaljer han samlat i sitt museum.

Stora sevärdheter i den finska huvudstaden är till exempel domkyrkan med Senatstorget, riksdagshuset, Salutorget, Esplanaden, operahuset, Olympiastadion. Mest frekventerat som besöksmål är kanske Sibeliusmonumentet och Bergskyrkan. Att fördriva en dag i Helsingfors är inga problem.

Gårdskulla - nordens största lantbruksmaskin- och traktormuseum

Bortsett från att Gårdskulla tillhör mönstergårdarna i Finland är gården också ett mycket intressant resmål av andra orsaker. Gården ägs och drivs nu av bröderna Gustav och Henrik Rehnberg som är femte generationen på gården. Deras far Carl-Erik råkade drabbas av samlarsjukan i början på 80-talet.

-Det finns ingen medicin mot den sjukdomen, säger Gustav ironiskt.

-Det är tur att min fru har samma intresse, säger pappa Carl-Erik, annars brukar denna typ av sjuka sluta med skilsmässa.

Vi tycker det är roligt när man kan skämta så om ett livsverk. För ett livsverk är det, denna enorma samling, som visar hela mekaniseringsprocessen inom jordbruket, från skäran och lien till skördetröskan, och motsvarande utrustning för jordbrukets dragkraft, från oxarnas och hästarnas tid med selar och vandringer till traktorer.

-I Finland finns det ett hundratal traktorer från järnåldern, säger Carl-Erik och syftar då på äldre traktorer med järnhjul.

Oersättliga värden

Totalt har Carl-Erik samlat ca 4.000 föremål, stora som små. Därav är ett 80-tal traktorer, 10-talet skördetröskor, 30-talet stationära motorer, och så vidare. Cirka 98 procent av det som finns att beskåda har tidigare använts i Finland, den resterande delen har köpts från Sverige.

-1982 började jag samla gamla maskiner, säger Carl-Erik, men det var på tok för sent. Stora värden hade redan hunnit gå förlorade, en del hade ruttnat och mycket hade gått som skrot för nersmältning.

Vi tackar familjen Rehnberg för ett trevligt besök, det är lika roligt och intressant varje gång att höra berättas om de gamla klenoderna. Tyvärr är inte museet öppet för allmänheten utan endast för förbokade grupper. Familjerna Rehnberg pratar flytande svenska, räknar sig vara lika mycket svenskar som finnar och ser gärna svenska grupper som besökare.

■ Text & foto: Eric Andersson

Veterantraktor Boxer T 350

Valtra Team kommer att presentera en nordisk veterantraktor i varje nummer. Chefredaktören fick stora svårigheter att välja vilken modell som skulle få äran att presenteras närmare i detta första nummer av Valtra Team; borde den första Munkteltraktorn från 1913 vara först eller kanske "Kullervo" från 1918 ur den finska traktormytologin? Nej, nu är det dags att presentera Boxern!

Efter den långa traditionen med tändkulemotorer utvecklade Bolinder-Munktel sin första direktinsprutade dieselmotorn 1952. Den var redan från början en verklig succé. Lång livslängd och låg bränsleförbrukning. Den första traktormodellen som utrustades med den trecylindriga BM-dieselmotorn var ju Bolinder-Munktel T35/36. Dess efterföljare presenterades år 1959. Agronom Olov Hedell, en numera pensionerad och tidigare trogen Volvo BM- och Valmet-anställd berättar i sin bok "Från Volvo BM till Valmet" (media Nova 1994):

Valtra arkiv

Valtra arkiv

"...Boxer är den traktormodell som tillverkats i flest antal inom BM om man räknar "egentliga" traktorer - 28.039 hann det bli under åren 1959 - 1967... Den 12 maj 1959 rullade den första T 350 -traktorn av bandet och visades på RiLa -utställningen i Jönköping för den breda allmänheten några veckor senare"...

Olov fortsätter: "Det är nog tveklöst så att Boxern är den traktormodell, som "vägt tyngst" i BM:s traktorhistoria genom åren." Boxer hade en grönfärgad trecylindrig BM-dieselmotor på 3,8 liter, 52-56 hk. Växellådan hade 10+2R växlar och kraftuttaget var oberoende av körkopplingen.

I dag kan man konstatera, att Boxern var början till Volvos entreprenadmaskiner. Bröderna Lundberg konstruerade den första traktorbaserade baklastaren 1954 i Skellefteå. Den maskinen är en bidragande faktor till AB Volvos starka ställning inom entreprenadmaskintillverkningen idag.

Boxern är en av de starkaste och pålitligaste modeller som traktorindustrin någonsin har konstruerat. Den har fått fina efterföljare såsom Volvo BM Valmet 505-605 och Valmet Mezzo 6100. Den nutida efterträdaren till Boxer är den segdragande Valtra Valmet 700, som blev nummer ett på försäljningslistan både i Sverige och Norge 1998.

■ Hannu Niskanen

Volvo BM T 350 Boxer hade en trecylindrig motor på 52-56 hk. Växellådan hade 10+2R växlar. Kraftuttaget var försedd med en separat lammellkoppling, oberoende av körkopplingen. Boxer vägde cirka 2400 kg utan hytt.

Byte av ventilationsfilter en mycket viktig åtgärd!

När traktorns olja används i hydrauliken eller i transmissionen ersätts samma mängd med luft. När sedan oljan flödar i retur pressas luften ur systemet. Med andra ord; systemet andas, upp till tiotalet liter på en gång. Samma sak, men i mindre skala, händer vid varmkörning och stillastående. Ventilationsluften måste vara ren, hydraulik och transmission är känsliga för smuts. Därför förses alla oljetråg med ventilationsfilter, som måste underhållas. Detta filter liksom systemets övriga filter är säkerhetsåtgärder för en problemfri funktion av transmission och hydraulik.

Om ventilationsfiltret är skadat och släpper igenom oren luft, kan det förorsaka fel i systemet, som i sin tur kan leda till skador. Det innebär också att livslängden på huvudfiltren förkortas eftersom de konstant renar smutsig olja och måste då absorbera onödigt mycket smuts från ventilationsluften.

Ett ej fungerande ventilationsfilter bildar ett vaccum när oljan skall användas externt.

En serviceåtgärd som ofta glöms bort är byte av ventilationsfilter, RENHÅLLNINGSVAKTEN för hydraulik- och transmissionssystem. Det måste, liksom traktorns övriga filter, bytas med jämna mellanrum.

Det resulterar i ett lufthål som snabbt reducerar pumpkapaciteten. Vidare, ett ej fungerande andningsfilter ökar trycket på returoljan. Det kan i värsta fall också leda till oväntade igensättningar.

Valtra Valmet traktorernas hydraulik- och transmissionssystem är försedda med ventilationsfilter av hög kvalitet. Det är lika viktigt att byta detta filter som övriga filter med jämna intervall, som anges i instruktionsboken. Rekommendationen är att byta filtren var 1000:e timme, vid ovanligt dammiga förhållanden till och med oftare.

Filtret kan inte rengöras genom tvättning eller urblåsning, det måste bytas. Men genom denna enkla åtgärd får du ut bästa möjliga användning av traktorns hydraulik och transmission samt undviker dyra och onödiga reparationer.

■ Pekka Mäkinen

B

